

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ІНСТИТУТ ЛЮДИНИ
КАФЕДРА СПЕЦІАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ, КОРЕКЦІЙНОЇ ТА ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ

Проміжний звіт про виконання дослідження
«Корекційно-компенсаторна складова інтеграції дітей з особливими освітніми потребами в соціальне середовище»
(у рамках теми ІЛ «Особистість в умовах суспільних трансформацій сучасної України»)

Виконавці:

Мартинчук О.В.,	к. пед. н., доц., завідувач кафедри
Скрипник Т.В.,	д. психол.н., ст. наук. співр., професор кафедри
Луцько К.В.,	к. пед. н., ст. наук. співр., доцент кафедри
Бабич Н.М.,	к. пед. н., ст. викл. кафедри
Таран О.П.,	к. психол. н., доц., доцент кафедри
Тичина К.О.,	ст. викл. кафедри

АКТУАЛЬНІСТЬ ДОСЛІДЖЕННЯ – неналежний стан забезпечення якісної освіти дітей з особливими освітніми потребами (ООП)

ДИЗАЙН ДОСЛІДЖЕННЯ

1. Проведення наукових досліджень

2. Розроблення технологій та їх апробація

3. Формування змісту навчальних
дисциплін

4. Навчально-методичне забезпечення
освітнього процесу

5. Розроблення нових освітньо-
професійних програм

1. НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ

Головне завдання

Розробити інноваційні авторські наукові підходи, технології та програми

для формування передумов цілісного розвитку дітей з ООП з опорою на закономірності онтогенезу

для формування у майбутніх фахівців зі спеціальної освіти компетентності у сфері інклюзивного навчання

1. НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ

Визначено методологічні засади дослідження поетапного цілісного розвитку дитини з опорою на її потенційні можливості

- Жорстко обмежений чуттєвий досвід
- Несформованість базових почуттів (безпеки, довіри, інтересу до людини)

Формування підґрунтя сенсо-моторної, соціальної та пізнавальної сфер розвитку

Розвиток здатності до полімодального сприймання; соціальна взаємодія

- Відсутність інтегрованих сенсорно-перцептивних комплексів
- Обмеженість інтерпсихологічного процесу
- Брак емоційного інтелекту

- Брак довільності ВПФ
- Відсутність генералізації набутих знань та умінь
- Нездатність до інтрапсихічного процесу

Становлення вищих психічних функцій

1. НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ

Розроблено зміст та алгоритм дослідження поетапного цілісного розвитку дитини з ООП – 1

КРИТЕРІЙ

ПОКАЗНИК

ДІАГНОСТИЧНА МЕТОДИКА

Адаптивні МОЖЛИВОСТІ ДИТИНИ

MOTOR-FREE VISUAL PERCEPTION TEST - THIRD ED.
Revised P. Colarusso / Donald D. Hammill
MVPE-3 Revised Form

Name: _____ Gender: _____ Grade: _____
School Facility: _____ Examiner: _____
Reason for Testing: _____
Reason for Client Referral: _____

Date of Test: _____ year _____ month _____ day
Date of Birth: _____ year _____ month _____ day
Chronological Age: _____ year _____ month _____ day
*Do not round months up to year of days exceeds 31.

Age	85%	90%
4-7	111	112
8-10	111	112
11-14	111	112

TEST RESULTS

Comparison to Same-aged Peers

Raw Score	_____
Standard Score	_____
Conf. Interval _____%	_____
Percentile Rank	_____
Age Equivalent	_____

Comparison to _____ Age Group*

Raw Score	_____
Standard Score	_____
Conf. Interval _____%	_____
Percentile Rank	_____
Age Equivalent	_____

*This is an optional comparison. See manual for rationale.

Academic Therapy Publications, 20 Commercial Blvd., Nevada, CA 94540
800.423.1244 • Fax 925.221.8515 • www.AcademicTherapy.com • Paper No. 20590
© 2003 Academic Therapy Publications. All rights reserved.

Стан психофізіологічного розвитку:

- тонічна регуляція
- рівновага
- білатеральна координація
- зорово-моторна координація

Емоційний інтелект:

- соціальна перцепція
- соціально прийнятна поведінки
- здатність до діалогу

- Шкали методики «С.А.Р.С.»
- Авторська методика «Інтегральна оцінка сенсо-моторного розвитку»
- Методики дослідження уваги та рухової регуляції
- Психоосвітній профіль PEP-3

Шкали методики «С.А.Р.С.»

Опитувальники;
наукове спостереження;
експертні оцінки
PEP-3

1. НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ

Розроблено зміст та алгоритм дослідження поетапного цілісного розвитку дитини з ООП – 2

КРИТЕРІЙ	ПОКАЗНИК	ДІАГНОСТИЧНА МЕТОДИКА
<u>Адаптивні</u> <u>можливості дитини</u>	Стан сформованості полімодального сприймання: • асиметрія лобних відділів; зміни ритмів за відведеннями у певних ділянках кори головного мозку;• особливості альфа-ритму та дельта-хвилі	Метод фонові енцефалографії (класичний) Авторська методика «навантаженої» енцефалографії (серії проб)

ПРОВЕДЕНО ЕМПІРИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ (особливості вибірки)

**Діти
з порушеннями
зору**
25 дітей

**Діти
з порушеннями
слуху**
75 дітей

**Діти
з порушеннями
мовлення**
25 дітей

**Діти з порушеннями
опорно-рухового
апарату**
25 дітей

**Діти з розладами
аутистичного
спектра**
55 дітей

1. НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ →
2. РОЗРОБЛЕННЯ ТЕХНОЛОГІЙ

Розроблено інноваційні авторські наукові підходи, технології та програми – 1

Підхід

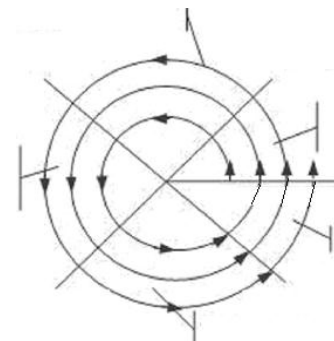
Системно-ресурсний

Технологія

Формування передумов навчання і розвитку дітей з аутизмом

Програма

Синергія

2. РОЗРОБЛЕННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ЇХ АПРОБАЦІЯ

Підвищення рівня готовності дітей з ООП до інклюзивного навчання: стан психофізіологічного розвитку

Критерій

Показник

Корекційно-розвивальна програма «Синергія»

Методи та технології

Інструменти та засоби

**АДАПТИВНІ
МОЖЛИВОСТІ
ДИТИНИ**

**Стан психо-
фізіологічного
розвитку**

Сенсорно-інтегративна терапія
з опорою на такі підходи:

- сенсорна інтеграція Дж.Айрес
- метод «Співтворення» (О.Максимова)
- «Нейродинамічне моделювання руху» (А.Смолянінов);
- метод розвивального руху (В.Шерборн)

Засоби для тренування вестибулярного апарату:

- балансири (напільні та підвісні);
- «бочка», рухливий диск.

Різновисотні сенсорні доріжки.
Засоби з обтяжуванням (ковдри, жилети, манжети, м'ячі)

2. РОЗРОБЛЕННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ЇХ АПРОБАЦІЯ

Підвищення рівня готовності дітей з ООП до інклюзивного навчання: емоційний інтелект

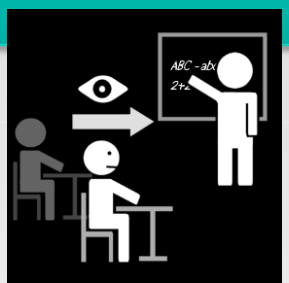
Критерій	Показник	Корекційно-розвивальна програма «Синергія»	
		Методи та технології	Інструменти та засоби
<u>АДАПТИВНІ МОЖЛИВОСТІ ДИТИНИ</u>	Емоційний інтелект	«Візуальна підтримка»; «Тренінг соціальних умінь (у парах та мікрогрупах)»; методи «Соціальні історії» та «Терапія з однолітками»	Візуалізовані графіки, алгоритми дій; правила, альбоми з «соціальними історіями» для кожної дитини, картки PECS

2. РОЗРОБЛЕННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ЇХ АПРОБАЦІЯ

Підвищення рівня готовності дітей з ООП до інклюзивного навчання: підґрунтя пізнавальної діяльності

Критерій	Показник	Корекційно-розвивальна програма «Синергія»	
		Методи та технології	Інструменти та засоби
<u>ПЕРЕДУМОВИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ</u>	Організаційні навички учня Навчальні навички	• Структуроване навчання, зокрема технологія «робочої системи» (елементи ТЕАССН). • Нейропсихологічні методики. • Моделювання шкільної ситуації. • Альтернативна комунікація PECS. • Глобальне читання	• Комплекс завдань для «робочої системи»; • пластикові дошки; • прозорі дощечки для розвитку графічних навичок; • матеріали методики Нумікон; • картки PECS, інтерактивні альбоми для кожної дитини (за потреби)

1. НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ → 2. РОЗРОБЛЕННЯ ТЕХНОЛОГІЙ

Розроблено інноваційні авторські наукові підходи, технології та програми – 2

Підхід

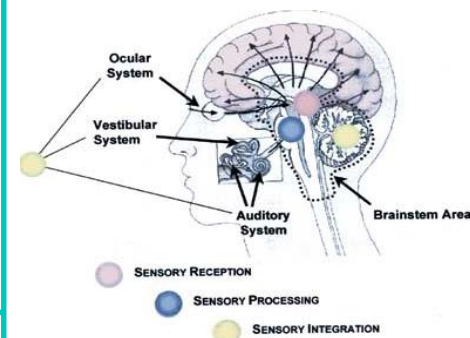
Корекційно-
компенсаторний

Технологія

Формування
полімодального
сприймання

Програма

«Полімодальність»

2. РОЗРОБЛЕННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ЇХ АПРОБАЦІЯ

Підвищення рівня готовності дітей з ООП до інтеграції у соціальне середовище

Критерій	Показник	Корекційно-розвивальна програма «Полімодальність»	
		Методи та технології	Методичні прийоми
<u>АДАПТИВНІ</u> <u>МОЖЛИВОСТІ</u> <u>ДИТИНИ</u>	Стан психофізіологічного розвитку	Гармонізація отримання та «переробки» сенсорних сигналів	Розвиток артикуляційної моторики. Одночасність мовлення. Розвиток тактильної чутливості, поєднаної з зорокінестетичним обстеженням предмета
<u>ІНТЕЛЕКТУАЛЬНІ</u> <u>ПРОЦЕСИ</u>	Навчальні навички	Аналітико-синтетичні методи (системне використання полімодальних сигналів, їх одночасна «обробка» й інтерпретація змісту мовлення, образу предмета)	Комплекс завдань на формування здатності до: наслідування відтворення, прогнозування мовлення. Обстеження предметів тактильно-зорокінестетичним способом, називання їх деталей

1. НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ → 2. РОЗРОБЛЕННЯ ТЕХНОЛОГІЙ

Розроблено інноваційні авторські наукові підходи, технології та програми – 3

Підхід

Компетентнісний підхід

Технологія

Формування управлінської компетентності в інклюзивній освіті

Проекти та експерименти

- Всеукраїнський експеримент «Формування професійної компетентності педагогів з інклюзивного навчання»
 - Громадський проект «Модель інклюзивно-ресурсного класу для якісної освіти дітей з особливими потребами»
- Якість інклюзивної освіти та її експертна підтримка (програма Еразмус+ ; Жан Моне)

2. АПРОБАЦІЯ ТЕХНОЛОГІЙ

Позитивна динаміка розвитку дітей з ООП

Психо-
моторна
сфера

- Нормалізація психофізіологічного стану: витривалість, посидючість, працездатність
- Здатність витримувати навантаження

Соціально-
емоційна
сфера

- Цікавість та уважність до людей
- Здатність до відгуку та виконання завдань; розвинена соціальна роль «учень»

Когнітивна
сфера

- Підвищилася активність, узгодженість сенсорно-перцептивних процесів, пізнавальна активність
- Досягнуто засвоєння порядку дій у навчальній ситуації; розвинено навчальні навички

3. ФОРМУВАННЯ НА ОСНОВІ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ЗМІСТУ НОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

Логопедія

- «Методика когнітивного розвитку із сенсомоторною складовою»
- «Формування цінностей інклюзивного навчання»

Психолого-педагогічна допомога дітям з аутизмом

- «Корекційно-розвивальні стратегії для дітей з аутизмом»
- «Технології інклюзивного навчання дітей з РАС»

Інклюзивна освіта

- «Підготовка дитини та освітнього середовища до процесу інклюзивного навчання»
- «Менеджмент спеціальної та інклюзивної освіти»

ЦЕНТРИ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Логопедичний центр «Логотренажер»

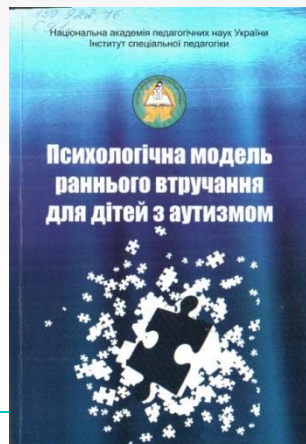
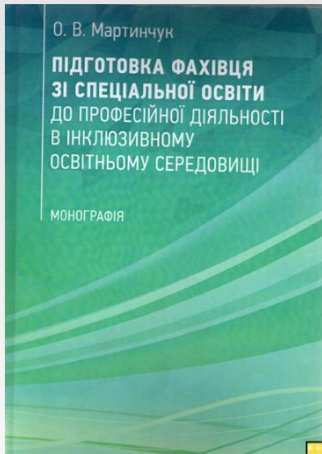
Центр інклюзивної освіти

Центр «Аутизм-Академія»
(на базі Центру реабілітації Дарницького району)

4. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

- ❖ Монографія **О.В.Мартинчук** «Підготовка фахівця зі спеціальної освіти до професійної діяльності в інклюзивному освітньому просторі»
- ❖ Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів (авторський колектив – **викладачі кафедри**)
- ❖ Психологічна модель раннього втручання для дітей з аутизмом (автор 2-х розділів посібника – професор кафедри **Т.В.Скрипник**)
- ❖ Порадник для вчителя (серія Нова українська школа) – у складі авторів старший викладач кафедри **Ю.М.Найда**

5. РОЗРОБЛЕННЯ НОВИХ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНИХ ПРОГРАМ

На першому
(бакалаврському)
рівні

Спеціальна та інклюзивна освіта

На другому
(магістерському)
рівні

Менеджмент спеціальної та
інклюзивної освіти

Аутизмopedagogika

НАВЧАННЯ, ЗАСНОВАНЕ НА ДОСЛІДЖЕННЯХ

**Системно-ресурсний
підхід**

Технологія формування
передумов навчання і
розвитку дітей з ООП

5
студентських наукових робіт

**Корекційно-
компенсаторний
підхід**

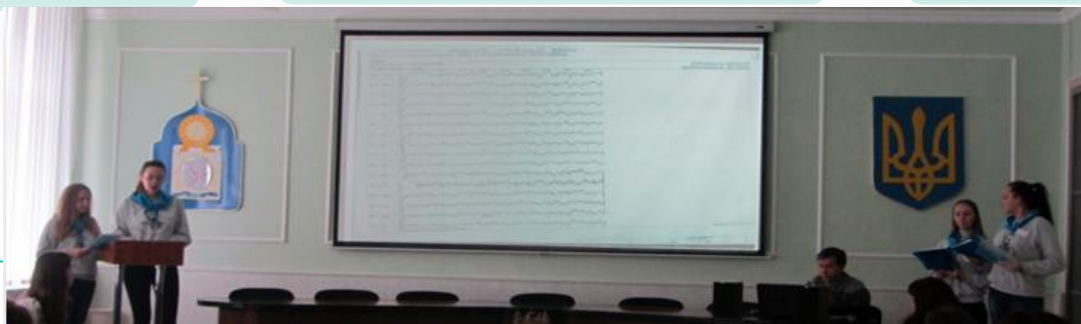
Технологія формування
полімодального
сприймання

7
студентських наукових робіт

**Компетентнісний
підхід**

Технологія формування
готовності студентів до
діяльності в умовах
інклюзії

3
студентські наукові роботи

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ДЛЯ ПЕДАГОГІВ УКРАЇНИ

Майстер-класи, тренінги, воркшопи

Результати дослідження для педагогів України ОНЛАЙН-КУРС ДЛЯ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ у межах реалізації Концепції «Нова українська школа»

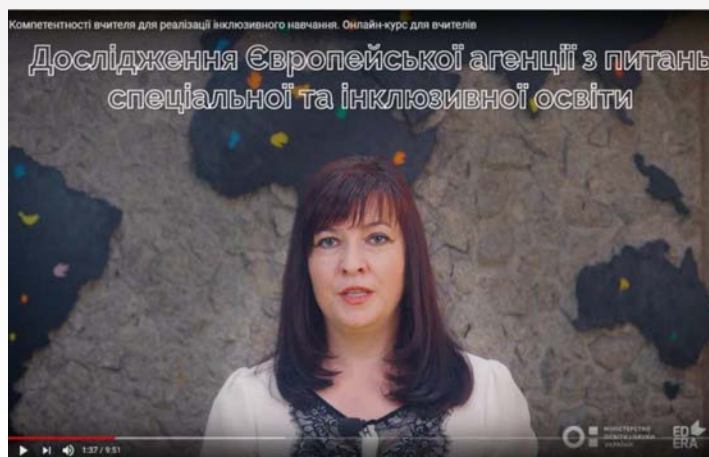
Найда Ю.М. Модуль «Інклюзивна освіта» в онлайн-курсі для вчителів початкової школи (модератор)

Мартинчук О.В. Компетентності вчителя для реалізації інклюзивного навчання /

(85 345 перегляди). – Режим доступу:

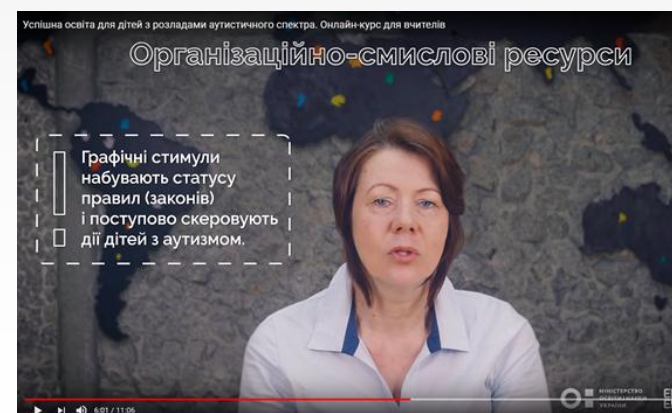
https://www.youtube.com/watch?v=hrx7gGhD9v8&list=PL_zDp5rG6HqvNcunWoR3ulMyc3Bvvd5qq&index=87

Скрипник Т.В. Успішна освіта для дітей з розладами аутистичного спектра /

(61 819 переглядів). – Режим доступу:

https://www.youtube.com/watch?v=bZfnmOEq2dw&index=96&list=PL_zDp5rG6HqvNcunWoR3ulMyc3Bvvd5qq&t=306s

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ДЛЯ ГРОМАДИ м. КИЄВА

Тренінги, майстер-класи, виступи

НАУКОВІ ПРОДУКТИ

Статті

26

Майстер-класи
для студентів

24

Студентські
наукові роботи

18

Апробація на
міжнародному
рівні

8

Апробація на
всеукраїнському
рівні

27

Дякуємо за увагу !